

JÖVŐ NEMZEDÉKEK ORSZÁGGYÜLÉSI BIZTOSA
1051 Budapest, Nádor u. 22.
1387 Budapest, Pf. 40. Telefon: 475-7100 Fax: 269-1615

A JÖVŐ NEMZEDÉKEK ORSZÁGGYÜLÉSI BIZTOSÁNAK ÁLLÁSFOGLALÁSA

A Környezeti Tanácsadó Irodák Hálózatának működésével kapcsolatban

Ügyszám: JNO-696-2/2011

Tárgy: A Környezeti
Tanácsadó Irodák
Hálózatának működése

I. A panasz

1. A Jövő Nemzedékek Országgyűlési Biztosának Irodája több civil szervezet jelzése, illetőleg panasz alapján indított vizsgálatot a Környezet Tanácsadó Irodák Hálózata működésének ellehetetlenülése miatt. Irodánk munkatársai több, a környezetvédelmi civil szervezetek képviselőivel lefolytatott egyeztetés alapján azt tapasztalták, hogy a probléma általános jellegű, a hazai zöld civilek szervezeteinek működését biztosító források csökkenése gyakorlatilag ellehetetleníti munkájukat.

2. A Környezeti Tanácsadó Irodák Hálózata 1997 óta fűzi egybe azon zöld szervezeteket, amelyek lakossági tanácsadással is foglalkoznak. 2011-ben 20-ra bővült a hálózat tagjainak száma, így a hálózat által kínált szolgáltatások gyakorlatilag az ország minden részében elérhetők. A szakmai együttműködés célja, hogy továbbképzésekkel, adatbázis fejlesztésekkel, az Internetes tanácsadás bővítésével azonos színvonalúvá fejlessze a különböző környezetvédő civil szervezetek keretein belül működő irodák tevékenységét a lakosság tájékoztatása, környezeti ügyeinek segítése érdekében.

II. A hatáskör megalapozása

3. A 27/B. § (1) bekezdése szerint a jövő nemzedékek országgyűlési biztosa figyelemmel kíséri, értékeli és ellenőrzi azon jogszabályi rendelkezések érvényesülését, amelyek biztosítják a környezet és a természet (a továbbiakban együtt: környezet) állapotának fenntarthatóságát és javítását. Feladata a mindezekkel kapcsolatban tudomására jutott visszasságok kivizsgálása vagy kivizsgáltatása, és orvoslásuk érdekében általános vagy egyedi intézkedések kezdeményezése.

III. A tényállás

4. A Környezeti Tanácsadó Irodák Hálózatának küldetése, hogy elősegítse az ország környezeti állapotának és a lakosság életminőségének javulását az állampolgárok tárgyilagos környezeti információkhoz juttatásával, környezettudatos szemlélet és környezetkímélő magatartásformák kialakításával.¹

5. Ennek érdekében a Hálózat célja az ország állampolgárainak és azok közösségeinek szolgálata, időszerű környezetvédelmi információk biztosításával és segítségnyújtással a környezeti problémák megoldásában. A Hálózat a környezet-, természet és állatvédelemmel, az életminőséggel, valamint az ökológiai fogyasztóvédelemmel kapcsolatos információk teljes körű, folyamatos megújítását végzi, a Hálózat etikai normáit elfogadó személyekkel, kormányzati és nem kormányzati szervezetekkel együttműködve, hazai és nemzetközi szinteken egyaránt.

6. A célok megvalósítása érdekében a Hálózatban résztvevő szervezetek a következő tevékenységeket végzik:

- ingyenes, közérdekű regionális környezetvédelmi tanácsadó irodák létrehozása, működtetése és fenntartása,
- a nyilvánosság tárgyilagos tájékoztatása,
- egységes ügyfél regisztráció, valamint szakmai adatbázis kialakítása, folyamatos frissítése,
- kiadványok, tematikus füzetek, szórólapok megjelentetése,
- rendezvények (előadások, fórumok, sajtótájékoztatók, kiállítások stb.) szervezése,
- az irodák alkalmazottainak folyamatos képzése,
- együttműködés hazai és nemzetközi szervezetekkel, kapcsolatok kiépítése és ápolása.

IV. Jogi elemzés

A hatékony szervezeti és intézményrendszer kiépítése és működtetése alkotmányos köteletség

7. A Magyar Köztársaság Alkotmányáról szóló 1949. évi XX. törvény 18. §-a szerint: „A Magyar Köztársaság elismeri és érvényesíti mindenki jogát az egészséges környezethez.” A 70/D. § (1) bekezdése szerint: „A Magyar Köztársaság területén élőknek joguk van a lehető legmagasabb szintű testi és lelki egészséghez.” A (2) bekezdés szerint: „Ezt a jogot a Magyar Köztársaság a munkavédelem, az egészségügyi intézmények és az orvosi ellátás megszervezésével, a rendszeres testedzés biztosításával, valamint az épített és a természetes környezet védelmével valósítja meg.”

8. Magyarország Alaptörvénye XXI. Cikk (1) bekezdése szerint: „Magyarország elismeri és érvényesíti mindenki jogát az egészséges környezethez.” A (2) bekezdés szerint: „Aki a környezetben kárt okoz, köteles azt - törvényben meghatározottak szerint - helyreállítani vagy a helyreállítás költségét viselni.” A (3) bekezdés pedig általános tilalmat fogalmaz meg, mely szerint: „Elhelyezés céljából tilos Magyarország területére szennyező hulladékot behozni.”

¹ A Hálózat működésével és küldetésével kapcsolatos információk forrását a munkatársakkal való konzultációk és a www.kothalo.hu honlap képezi.

9. Az Alaptörvény a hivatkozott Cikk mellett több ponton tartalmaz a fenntarthatósággal és a környezeti érdekek védelmével kapcsolatos rendelkezéseket, tehát az Alkotmány értékeinek fenntartása mellett határozottan bővíti a jelen és jövő nemzedékek érdekeivel kapcsolatos szabályokat. Az Alaptörvény több fejezetében (a Nemzeti Hitvallás, a Szabadság és Felelősség, az Állam) is megjelennek és más érdekekhez, alkotmányos értékekhez képest kiemelt módon nyerne védelmet a jövő nemzedékek érdekei, a természeti erőforrások.² Mivel az Alaptörvény a jogrendszer alapja, minden jogszabálynak összhangban kell állnia az abban foglaltakkal,³ és az Alaptörvény kiteljesítését kell szolgálnia. Mindezek alapján elmondható, hogy az Alkotmánybíróság által kidolgozott elvek a jövőben is irányadók.

10. A 18. § szövegéből kiolvasható az állam és az emberek, mint a jogok alanyai közötti alapjogi viszony mindkét oldala. Egyfelől az állam passzív magatartásának kötelezettsége, mely szerint e jogot köteles elismerni és érvényesülésének nem gátat szabni. Másfelől az Alkotmány hangsúlyozza az állam aktív magatartásának kötelezettségét nevezetesen, hogy ki kell alakítania az e jog érvényesüléséhez szükséges garanciákat. Az Alkotmánybíróság több határozatában foglalkozott e jog tartalmi sajátosságaival.

11. A 996/G/1990. AB határozatban megállapította, hogy a fenti alkotmányi rendelkezések alapján az állam köteles az egészséges környezethez való jog megvalósítását szolgáló sajátos intézmények kialakítására és működtetésére.

12. A 64/1991. (XII. 17.) AB határozat az alapjogok objektív, intézményes védelmével kapcsolatban megállapítja, hogy ennek köre túlmehet azon a védelmen, amelyet ugyanazon alapjog alanyi jogként nyújt. Ez az objektív védelem nemcsak szélesebb, de minőségileg is más, mint az egyéni alanyi jogok védelmének összeadása. Az élethez való jog vonatkozásában például az állam objektív, intézményvédelmi kötelessége az emberi életre általában – az emberi életre mint értékre – is kiterjed; s ebbe beletartozik a jövőbeli generációk életfeltételeinek biztosítása is. (ABH 1991, 297, 303.)

13. A környezetvédelemhez való jog mindezekkel szemben elsősorban önállósult és önmagában vett intézményvédelem, azaz olyan sajátos alapjog, amelynek az objektív, intézményvédelmi oldala túlnyomó és meghatározó. A környezethez való jog az állam környezetvédelemre vonatkozó kötelességei teljesítésének garanciáit emeli az alapjogok szintjére, beleértve a környezet elért védelme korlátozhatóságának feltételeit is. E jog sajátosságai folytán mindazokat a feladatokat, amelyeket másutt alanyi jogok védelmével teljesít az állam, itt törvényi és szervezeti garanciák nyújtásával kell ellátnia. (ABH 1994, 138.)

14. Az Alkotmányban biztosított környezethez való jog a környezet védelmére és az élet természeti alapjának fenntartására vonatkozó állami köteletséget jelenti. Az egyéni alanyi jogok ez idő szerint e jog megvalósításában csak mellékesek; szerepük például mennyiségileg is elhanyagolható ahhoz képest, amit az alanyi jogok a szociális jogok megvalósításában játszanak. Itt tehát az alanyi jogok feladatát is jogalkotási és szervezési garanciákkal kell az államnak pótolnia. Ezért a jogalkotás garanciális szerepe nem egyszerűen csupán fontosabb a környezetvédelemben, mint az olyan alkotmányos jogoknál, ahol a bíróság (Alkotmánybíróság) közvetlen alapjogvédelmet adhat vagy alanyi jogi igényeket ismerhet el, hanem - a dogmatikai lehetőségek határai közt - mindazokat a garanciákat is nyújtania kell,

² P) cikk, XX-XXI. cikk, 38. cikk.

³ T) cikk (3) bekezdés

amelyeket az Alkotmány egyébként az alanyi jogok tekintetében biztosít. (ABH 1994, 139-140.)

15. Az elmondottak lényege tehát, hogy az állam a környezet védelme érdekében hatékony szervezeti és intézményrendszert kell, hogy kiépítsen és működtessen. Ennek azonban a közigazgatási szervek mellett a civil szervezetrendszer is részét képezi.

16. Jó példa erre a hivatkozott Hálózat működése, mivel az tevékenysége során olyan közfeladatot lát el, melyről törvény, vagy törvény felhatalmazása alapján más jogszabály rendelkezése szerint állami szervnek, illetőleg helyi önkormányzatnak kell gondoskodnia. A Hálózat az 1997. évi CLVI. törvény 26. § c) pont 3. tudományos tevékenység, kutatás, 8. természetvédelem, állatvédelem valamint 9. környezetvédelem alpontja szerint kiemelkedően közhasznú tevékenységet végez.⁴ A tanácsadás révén az aktuális Nemzeti Környezetvédelmi Program (különösen a Környezettudatosság Növelése, Éghajlatvédelmi, Környezetegészségügyi és Élelmiszerbiztonsági, Városi Környezetminőség, Biológiai és Táj Sokféleség Védelme Akcióprogramok) és Természetvédelmi Alapterv, valamint az Aarhusi Egyezmény hazai végrehajtásához és általánosságban a társadalmi részvétel jelentőségének és szerepének növeléséhez tevékenyen járulhat hozzá a Hálózat. A Hálózat tehát a hivatkozott tevékenységi területeken állami feladatokat lát el, az önszerveződésen alapuló civil szféra részeként pedig e közfeladatokat hatékonyabban és rugalmasabban látja el, a tevékenység volumene pedig jelentős, a Hálózat irodáihoz évente körülbelül 40 ezer megkeresés érkezik.

Az elért védelmi szinttől való visszalépés tilalma és a pénzügyi források kapcsolata

17. A hatékony szervezeti és intézményrendszer kiépítésének és működtetésének alapvető feltétele a pénzügyi források biztosítása. Ahelyett azonban, hogy a kormányzat biztosítaná a civil szervezetek részére adható források folyamatos növelését vagy legalább annak szinten tartását, évről-évre a források csökkentése figyelhető meg. A helyzet nem csak a környezetvédelmi civil szektor jellemzője, annál jóval általánosabb szinten, az egész non-profit szektorban is hasonlóan jelenik meg a források hiánya.

18. A Nemzeti Civil Alap (NCA) jövőre várhatóan mintegy 1,380 milliárd forintos forrással gazdálkodhat, ami harmada-negyede a néhány évvel ezelőttinek, így a zöld civil szervezetek forrásai, és lehetőségei is szűkülnek.

19. Összehasonlítva az elmúlt évek adatait, egyértelmű tendencia vázolható fel. A Környezetvédelmi Minisztérium a korábbi években csaknem 1 milliárd forintos forrást biztosított évente a zöld civil szervezeteknek. Ez az összeg a válság miatt mintegy 300 millió forintra olvadt később. 2012-ben pedig várhatóan 138 millió forint jut erre a célra. Ez az összeg a Magyarország 2012. évi költségvetéséről szóló T/4365. számú törvényjavaslat Vidékfejlesztési Minisztériumra vonatkozó XII. Fejezet 20. Cím alatt szerepel „Állami feladatok átvállalása a Nemzeti Környezetvédelmi Program megvalósításában” néven. Az állami támogatások erősen korlátozott mértéke mellett a másik lehetőség a tevékenység pályázatok általi finanszírozása. A helyzet azonban e területen sem kielégítő, a pályázati összegekhez való hozzájutás saját forrásokat igényel önerő formájában, mely eleve számos szervezet lehetőségeit behatárolja, de az elnyert összegekhez tényleges felhasználását is korlátozza a bonyolult adminisztráció, a pályázati források folyósításának késedelme vagy

⁴ A Kötháló Alapszabályának 6. c) pontja

egyre gyakrabban a kifejezetten utófinanszírozást tartalmazó konstrukciók. Említést kell tenni még az egyedi döntés alapján juttatható forrásokról, azonban ezek önmagukban szintén nem jelenthetnek megoldást.

20. A környezethez való jog intézményes védelmének mértéke nem tetszőleges. 28/1994. (V.28.) számú határozatában az Alkotmánybíróság megállapította azt is, hogy az állam nem élvez szabadságot abban, hogy a környezet állapotát romlani engedje, vagy a romlás kockázatát megengedje. A környezetben okozott károk véges javakat pusztítanak, sok esetben jóvátehetetlenek, a védelem elmulasztása visszafordíthatatlan folyamatokat indít meg. E sajátosságok miatt az egészséges környezethez való jog védelmének eszközei között a megelőzésnek elsőbbsége van. (ABH 1994, 140-141.) Természetesen az Alkotmánybíróság ezen okfejtését az intézményes védelem feltételrendszerére is vonatkoztatni kell⁵

21. A környezethez való jog érvényesítése alkotmányosan megköveteli azt, hogy az állam – amíg jogi védelem egyáltalán szükséges – az elért védelmi szinttől csakis olyan feltételekkel léphessen vissza, amikor alanyi alapjog korlátozásának is helye lenne. A környezethez való jog érvényesítése a védelem elért szintjének fenntartásán belül azt is megkívánja, hogy az állam a preventív védelmi szabályoktól ne lépjen vissza a szankciókkal biztosított védelem felé. Ettől a követelménytől is csak elkerülhetetlen szükségesség esetén, és csak arányosan lehet eltérni. (ABH 1994, 134, 140-141.)

22. Az említett tételek az elért védelmi szinttől való visszalépés szigorú alkotmányos korlátait mutatják be. E visszalépés nem értelmezhető szigorú módon és nem vonatkozhat csak a környezeti érdekek konkrét sérelmére. A Hálózat által folytatott tevékenység biztosíthatja a lakosság környezeti szemléletének kedvező változását, az információkhoz való hozzájutást, tanácsadást és adott esetben képviselést a jogi és egyéb területeken. E tevékenység eredményeként a környezeti érdekek sérelmének megjelenése csökkenthető, így tehát a környezet állapota a rendszer működtetésével befolyásolható. Az egészséges környezethez való jog megköveteli egy bizonyos védettségi szint fenntartását az állam részéről, ebből adódóan meghatározott mértékű pénzügyi források biztosítása is állami kötelezettség. Az ország gazdasági helyzete és az aktuális politikai célok tehát nem eredményezhetik a pénzügyi források olyan szintű csökkenését, hogy az állam gyakorlatilag működésképtelenné tegye a környezetvédelmi civil tevékenység bizonyos területeit. A Hálózat által végzett tevékenységet jelenleg más szervezetek nem látják el, a Vidékfejlesztési Minisztérium által működtetett Zöld Pont Iroda tanácsadó szolgálatot a tárca tervei szerint újjászervezik, azonban jelenleg e szervezet sem látja el érdemben a tanácsadói feladatokat. Mindazonáltal az elmúlt évek tapasztalatai szerint a Hálózat és a Zöld Pont Irodák nem egymással felcserélhető szolgáltatásokat nyújtottak és nem is teljesen ugyanannak a lakossági körnek. Az ügyfelek más-más jellegű ügyekkel, panaszokkal, kérdésekkel keresik meg a környezetvédő civil szervezetek ügyfélszolgálati irodáinak is tekinthető Hálózat tagjait és az egykori Környezetvédelmi Minisztérium által kialakított Zöld Pontokat. Másfajta a panaszosok bizalmi viszonya, eltérő a szaktudás, a hitelesség és a tárgyilagosság is a két irodahálózat esetében.

⁵ A Hálózat esetében például megtörtént már 1999-ben, hogy a korábbi meglehetősen bőkezű támogatások rövid idő alatt lényegében teljesen elapadtak, ezért a hálózat legtöbb tagszervezetének le kellett építenie ezt a tevékenységet. Egy év múlva, amikor a megfelelő támogatások ismét elérhetővé váltak, a Hálózat tagszervezeteinek rendkívüli nehézségeket okozott, hogy megfelelő szakmai háttérrel és gyakorlattal rendelkező tanácsadókat alkalmazzanak. A néhány évvel korábban kiképzett és gyakorlatot szerzett, ám a támogatások elapadása miatt szélnek eresztett speciális szakembereket már nem lehetett ismét foglalkoztatni.

23. Ehhez kapcsolódva szeretném megjegyezni, hogy az említett aggályok nem szervezet specifikusak, a hálózat működésének forrásaival kapcsolatos alkotmányos aggályok az egész zöld civil szektorra jellemzőek

A társadalmi részvétel elvének sérelme

24. A társadalmi részvétel elvének részét képező eljárási jogosultságokat az Alkotmány 18. §-a és az Alaptörvény XXI. Cikke biztosítja, az ezzel kapcsolatos részletes szabályokat pedig az ágazat jogszabályok, elsősorban a környezet védelmének általános szabályairól szóló 1995. évi LIII. törvény tartalmazzák.

25. A hivatkozottaknak megfelelően az egészséges környezethez való jog elsősorban intézményvédelmi jellegű azonban egyre jelentősebb azon tendencia miszerint e jog eljárási-intézményi garanciákkal egészül ki. E garanciák alanyi jellegű jogosítványokat biztosítanak az egyének és társadalmi szervezetek jogérvényesítése érdekében. Ezeknek a társadalmi részvétel elvében megjelenő jogosítványoknak egyik fontos eleme a környezeti információkhoz való hozzájutás, valamint az érdekérvényesítési lehetőségekre való képzés. A Hálózat munkája e szelvényjogok érvényesítéséhez elengedhetetlen, a költségvetési források ilyen radikális csökkenése pedig véleményünk szerint e feladatok ellehetetlenülését eredményezheti, ami sérti a társadalmi részvétel elvét és ezáltal az egészséges környezethez való jogot.

26. A társadalmi részvétel elvének gyakorlati jelentőségét erősítik az Európai Unió és ezáltal hazánk által e téren vállalt nemzetközi jogi kötelezettségek, melyek legfontosabb forrása a környezeti ügyekben az információhoz való hozzáféréstől, a nyilvánosságnak a döntéshozatalban történő részvételéről és az igazságszolgáltatáshoz való jog biztosításáról szóló, Aarhusban, 1998. június 25-én elfogadott Egyezmény, melyet a 2001. évi LXXXI. törvény hirdetett ki a hazai jogban. Az Egyezmény komoly előrelépésnek tekinthető a nemzetközi és ezáltal a nemzeti környezetvédelmi szabályozásban, megteremtve az úgynevezett pillérstruktúrát. Ennek lényege, hogy a részes felek a közösségi részvétel három területének, azaz a döntéshozatalban való részvétel, a környezeti információkhoz való hozzáférés, illetve az igazságszolgáltatáshoz való hozzáférés biztosításában vállaltak kötelezettségeket. Az Alkotmány 7. § (1) bekezdése szerint „A Magyar Köztársaság jogrendszere elfogadja a nemzetközi jog általánosan elismert szabályait, biztosítja továbbá a vállalt nemzetközi jogi kötelezettségek és a belső jog összhangját.” E szabályból adódóan hazánk nemzetközi jogi kötelezettségeit egyrészt az Alkotmány útján külön jogi aktust nem igénylő transzformációval, másrészt pedig a különféle nemzetközi szerződések hazai jogba való implementálásával valósítja meg.

27. Az Egyezmény által vállalt kötelezettségek megvalósításában tehát a Hálózat jelentős szerepet játszik, tanácsadó és információ-szolgáltató tevékenysége különösen az Egyezmény 3. Cikk 3-4. pontja, valamint a 4-5. Cikk szempontjából kiemelkedő fontosságú. ⁶ Az 5. Cikk 2. b) pontja, valamint az 5. Cikk 7. pontja szintén jelentős feladatokat fogalmaz meg a

⁶A 3. Cikk 3. pontja szerint: „Minden egyes Fél támogatja a környezeti oktatást-nevelést és a környezettudatosság növelését a nyilvánosság körében, különösen a környezeti információhoz való hozzájutás, a környezeti döntéshozatalban való részvétel és az igazságszolgáltatás igénybevétele tekintetében.”

A 3.Cikk 4. pontja szerint pedig: „Minden egyes Fél gondoskodik a környezetvédelem célját elősegítő szövetségek, szervezetek és csoportok megfelelő elismeréséről és támogatásáról, és biztosítja, hogy nemzeti jogrendszere összhangban legyen ezen kötelezettséggel.”

környezeti információkkal kapcsolatban, melyek megvalósításában a Hálózat is kiemelt szerepet játszik.

28. Szeretnénk felhívni a figyelmet arra is, hogy az Aarhusi Egyezmény által kialakított rendszer előírja, hogy a civil szervezetek működését korlátozó jogi és pénzügyi előírások csökkentése párhuzamosan megköveteli a tevékenység folytatását biztosító és támogató, kedvező jogi és pénzügyi környezet megteremtését. Ennek pedig szerves része a költségvetési forrásokból a működéshez szükséges alapvető pénzügyi támogatás biztosítása, minimális követelményként annak szinten tartása, azonban semmiképpen sem tolerálható annak tendenciaszerű csökkentése.

29. Az elmondottakat összegezve feltétlenül fel kell hívni a figyelmet arra, hogy az elmondottak a környezetvédelmi civil szektorra általánosságban igazak. Példaként említhető a Magyar Madártani és Természetvédelmi Egyesület által végzett közfeladatnak minősülő monitoring és adatvédelmi tevékenység.

30. Az országos természetvédelmi (pl. gyepterületek, nádasok helyes kezelése, kiemelt jelentőségű fokozottan védett fajok megőrzése stb.) programokon kívül a Mindennapi Madarak Monitoringja program az, amibe egységes európai szabályok szerinti felmérésekből küldi be legalább 800 önkéntes az ország egész területéről 11 éve a madárállomány felmérési adatokat. Ezekből kitűnően számolhatók már egyes fajokra is állományfogyási vagy növekedési tendenciák. Az Irodánk által szervezett vadászati monitoring szakmai fórumunkon kiderült, hogy ezek az adatok sokkal pontosabbak, megbízhatóbbak, mint az állami vadállomány felmérési adatok. Ezt bizonyítja, hogy a KSH az Európai Unió részére az MME MMM adatait küldi ki.

31. Az említettek mellett számtalan példát lehetne mondani és az Állásfoglalásnak nem célja, hogy bizonyos civil szervezeteket megkülönböztessen a többitől, a választott példákkal kapcsolatosan Irodánk viszont jelenleg aktuális információkkal rendelkezik.

V. Kezdeményezés

32. A jogi elemzésben foglaltak alapján véleményünk szerint a Magyarország 2012. évi költségvetéséről szóló T/4365. számú törvényjavaslat által a civil szektor részére előírt források mértéke nem felel meg az egészséges környezethez való jog érvényesítéséhez szükséges követelményeknek, mivel a forrásokat az előterjesztő olyan mértékben kívánja csökkenteni, hogy az gyakorlatilag ellehetetleníti a civil szektor működését.

33. Javasolom, hogy a fent hivatkozottakra figyelemmel a Tisztelt Országgyűlés Fenntartható Fejlődés Bizottsága a Magyarország 2012. évi költségvetéséről szóló T/4365. számú javaslat vitája során az Irodánk által említett szempontokat szíveskedjen érvényesíteni.

34. Javasolom, hogy a Magyarország 2012. évi költségvetéséről szóló T/4365. számú törvényjavaslatot előterjesztő nemzetgazdasági miniszter a javaslat vitája során az Irodánk által említett szempontokat szíveskedjen érvényesíteni.

35. Kezdeményezem, hogy a vidékfejlesztési miniszter a pályázati vagy egyedi döntés alapján biztosítható források felhasználásával tegye meg a szükséges intézkedéseket annak érdekében, hogy a Környezeti Tanácsadó Irodák Hálózata által ellátott feladatok folyamatosan biztosítottak legyenek a jövőben is.

Budapest, 2011. november 18.

dr. Fülöp Sándor
a jövő nemzedékek országgyűlési biztosa